

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"A) 1. Maddenin Anayasa'ya Aykırılık Durumu:

21.12.2000 tarih ve 4615 sayılı Kanun'un 1. maddesi, Anayasa'nın "Başlangıç" kısmının 4. fıkrası ile 2., 6., 7., 11., 87., 91. ve 153. maddelerine aykırıdır.

1) Anayasa'nın Başlangıç Kısmının 4. Fıkrasına Aykırılık:

"Amaç ve Kapsam" başlığını taşıyan 1. madde, "Yürütme Organı"na "Yasama Organı" aleyhine amaç ve kapsamı belli olmayan, sınırsız bir şekilde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermektedir.

Böylesine geniş bir "yetki devri" Anayasa'nın öngördüğü "kuvvetler dengesi"ni - - Yasama Organı'nın aleyhine, Yürütme Organı'nın lehine olmak üzere-bozacak; böylece Yürütme Organını Yasama Organı karşısında üstün bir konuma getirecektir. Halbuki anılan (4.) fıkra,

"Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetkilerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;" kesin olarak belirtilmiştir. Yetki Kanunu'nun, 1. maddesi ise bu hükme (4. fıkra hükmüne) açıkça aykırıdır.

2) Anayasa'nın 2., 6. ve 11. Maddelerine Aykırılık:

Yetki Kanunu'nun 1. maddesi Anayasa'nın 2., 6. ve 11. maddelerine de aykırıdır:

Anayasa'nın 2. maddesine göre:

"Türkiye Cumhuriyeti, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik bir hukuk Devletidir."

"Amaç ve Kapsamı" belirsiz olan çok geniş "Yetki Kanunu" ile Başlangıç'ta belirtilen temel ilkelerden "kuvvetler ayrılığı dengesi" zedelenmiş, böylece, Anayasa'nın Başlangıç'ta belirtilen temel ilkelere dayanan 2. maddesi de ihlâl edilmiştir.

Ayrıca Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan "Hukuk Devleti" ilkesine göre:

"Herkes, tüm kişi ve kurumlar, önceden va'z edilmiş hukuk kuralları ile bağlıdır. Hiçbir kamu organı bu kuralların dışına çıkamaz."

Bu ilke, Anayasa'nın 6. maddesinin son cümlesinde şu şekilde ifade edilmiştir.

"Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz."

Yasama Organı, Yürütme Organı'na ancak ve ancak Anayasa'nın belirttiği ölçüler dahilinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Başka bir ifadeyle hiçbir kişi veya kurum, Anayasa'nın çizdiği yetki çerçevesinin dışına çıkamaz.

Anayasa'nın 11/1. maddesine göre ise:

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır."

Oysa 4615 sayılı Yetki Kanunu çıkarılırken bu ölçütlere; Anayasa'nın 6. ve 11/1. maddeleriyle konulan kriterlere dikkat edilmemiştir. Böylece Anayasa'nın 2., 6. ve 11. maddelerine aykırı davranılmıştır.

3) Anayasa'nın 7. Maddesine Aykırılık:

Anayasa'nın 7. maddesine göre:

"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez."

Halbuki Yasama Organı, amaç ve kapsamı belirsiz olan 4615 sayılı Yetki Kanunu ile, birçok alanda yasama yetkisini Yürütme Organı'na devretmiştir.

Kısaca, 4615 sayılı Kanun'un 1. maddesi "yetki devri" bakımından Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır.

4) Anayasa'nın 87. ve 91. Maddelerine Aykırılık:

4615 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesi Anayasa'nın 87. ve 91. maddelerine de aykırıdır.

Anayasa'nın 87. maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görev ve yetkilerinden biri de :

"Bakanlar Kurulu'na belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek"tir.

91. madde ise yetki kanununda bulunması gereken unsurları (öğeleri) belirtmektedir.

Anayasa'nın 91. maddesine göre yetki yasasında, çıkarılacak KHK'nin amacının, kapsamının, ilkelerinin, kullanma süresinin ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağına gösterilmesi zorunludur.

Bakanlar Kurulu'na verilen yetki, yasada öngörülen konu, amaç, kapsam, ilke ve süre ile sınırlı bir yetkidir. O halde, yetki yasasının, Anayasa'nın belirlediği öğeleri belli bir içeriğe kavuşturarak somutlaştırması ve verilen yetkiyi açıkça sınırlayarak Bakanlar Kurulu'na çerçeve çizmesi gerekir." (AYMK, T. 16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28)

"Ayrıca, 91. maddenin sekizinci fıkrasında, yetki yasalarının ve bunlara dayanan KHK'lerin, TBMM Komisyonları ve Genel Kurulu'nda öncelik ve ivedilikle görüşüleceği öngörülmüştür. Anayasa'nın görüşülmesinde bile "öncelik ve ivedilik" aradığı KHK çıkarma yetkisinin; Anayasa'nın yukarıda açıklanan kuralları gözetilerek yerine getirilmesinde zorunluluk bulunan, belli yöntemlere göre yasa çıkarmaya zamanın elvermemesi gibi ivedi durumlarda kullanılması gerekir. Çünkü, Anayasa'nın 87. ve 91. maddelerinde de yetkinin "devrinden" değil, "verilmesinden" söz edilmektedir. Yetkinin verilmesi ile devri, hukuksal sonuçları yönünden farklıdır. Devir durumunda yetki devredilene geçer; devreden o yetkiyi kullanması söz konusu olamaz. Oysa KHK çıkarma yetkisinin verilmesinde yetkiyi veren yasama organı yetkiyi kaldırabilir, kapsamına giren konularda kendisi düzenleme yapabilir."(AYMK, T. 16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28)

Yukarıda da belirtildiği gibi

"KHK.ler ancak ivedilik isteyen belli konularda, kısa süreli yetki yasaları temel alınarak etkin önlemler ve zorunlu düzenlemeler için yürürlüğe konulur.

Nitekim, maddenin Danışma Meclisi'nde görüşülmesi sırasında KHK çıkarabilmesi için hükümete yetki verilmesinin nedeni, Anayasa Komisyonu sözcüsü tarafından,

"...çok acele hallerde hükümetin elinde uygulanacak seri bir kural olmadığı için, acele olarak çıkarılıp ve hemen olayın üstüne gidilmesi gereken hallerde kanun hükmünde kararname çıkarılması için bu düzenleme getirilmiştir..."

biçiminde açıklanmış; Anayasa Komisyonu Başkanı da,

"...Kanun kuvvetinde kararname, ...yasama meclisinin acil bir durumda kanun yapmak için geçecek sürede çıkartacağı, kanunun ihtiyacı, halledilmesi gereken meseleyi çözemeyeceği; o zaman çok geç kalınacağı endişesinden kaynaklanan bir müessesedir ve bu müessese bunun için konmuştur"

diyerek aynı doğrultuda görüş bildirmiştir. (Danışma Meclisi Tutanak Dergisi, Cilt 9, Birleşim 137-146, Yasama yılı: 1, Sayfa: 152,153)

87. ve 91. maddelerin birlikte değerlendirilmesinden anlaşılabileceği gibi 4615 sayılı Yetki Kanunu, Anayasa'nın kanun hükmünde kararnameler için aradığı şartların hiçbirini taşımamaktadır. Şöyle ki:

a) "Konu" belli değildir:

4615 sayılı Kanun, Bakanlar Kurulu'na "belli konular"da değil, mahiyeti, içeriği ve sınırları belli olmayan konularda KHK çıkarma yetkisi vermiştir. Örneğin;

4615 sayılı Yetki Kanunu'na göre Bakanlar Kurulu "memurlar ve diğer kamu görevlilerinin idarî hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek için kanun hükmünde kararnameler" çıkarabilecektir.

Ancak "idarî haklar" nelerdir'

"idarî haklar"ın tanımı, tasnifi ve sınırları konusunda

- ne Anayasa'mızda,
- ne personel kanunlarında (Örneğin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda),
- ne idare hukuk kitaplarında,
- ve ne de doktrinde bir hüküm ve açıklık yoktur.

Ayrıca idarî hakların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlemeyecek alana, yasak alana, örneğin Anayasa'nın 70. maddesi kapsamına girip girmediği de belli değildir.

Böylesine belirsiz konularda Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisi vermek, Anayasa'nın 87. maddesine uygun düşmez. Çünkü: "Anayasa'nın 87. maddesinde "Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini vermek..." T.B.M.M'nin görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır. Bu durumda TBMM Bakanlar Kurulu'na ancak belli konularda bu yetkiyi verebilir" (AYMK, T. 16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28, AMKD, s.29, c.1, s.331)

"Anayasa'da, kimi konuların KHK'lerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. 91. maddenin birinci fıkrasına göre, sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde (12-40. maddelerde) yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde (66-74. maddelerde) yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. 163. maddesine göre de, Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemez." (AYMK, T. 16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28, AMKD, S.29.C.1, s.331)

Anayasa Mahkemesi'nin birçok kararında belirtildiği gibi:

"Yetki yasasında, Bakanlar Kurulu'na verilen yetkinin "amacı", "kapsamı" ve "ilkeleri"nin belirtilmesinden amaç, Bakanlar Kurulu'nun kendisine verilen yetki ile neleri gerçekleştireceğinin açıklıkla gösterilmesidir. KHK'nin amacı, kapsamı ve ilkeleri de konusu gibi geniş içerikli her yöne çekilebilecek yuvarlak ve genel anlatımlarla gösterilmemeli; değişik biçimlerde yorumlanmaya elverişli olmamalıdır." (AYMK, T. 16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28, AMKD. S.29, C.1 s. 332)

Kısaca, "yetki yasasında Bakanlar Kurulu'nun hangi konularda KHK çıkarabileceği açıkça belirtmeli ve verilen yetki konu yönünden mutlaka belirgin olmalıdır." (İbid, s. 332)

b) "Kapsam" belli değildir:

21.12.2000 tarih ve 4615 sayılı Yetki Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlığını taşıyan 1. maddesi aynen şöyledir:

"MADDE 1- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak ve kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini temin etmek amacıyla bunların idarî, malî ve sosyal hakları arasındaki adaletsizlikleri gidermek üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler, kamu kurum ve kuruluşlarında (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel

Esas Sayısı : 2001/9
Karar Sayısı : 2001/56

Sekreterliği Teşkilât Kanunları ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin bu Teşkilâtlarla ilgili hükümleri hariç) çalışan memurlarla diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin olarak;

- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda,
- b) 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda,
- c) 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununda,
- d) 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda,
- e) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede,

f) Diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde,

Yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar"

4615 sayılı Kanun'un 1. maddesinden de anlaşılacağı gibi Bakanlar Kurulu'na "sınırları çok geniş", "kapsamı ise çok belirsiz" bir alanı kanun hükmünde kararnamelerle düzenleme yetkisi verilmektedir.

Böylesine geniş kapsamlı bir yetki, "yasama yetkisinin devri" anlamına gelir ve Anayasa'nın hem ruhuna hem de 7. ve 91. maddelerine aykırı düşer.

Gerçekten 1. maddeye göre Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ve TBMM Genel Sekreterliği dışında kalan alanda yani Kamu İktisadi Teşebbüsleri de dahil olmak üzere belediyeler ile Devlet'te (merkezde ve taşrada) ne kadar işçi, memur, sözleşmeli, uzman, daimi ve geçici personel varsa hepsinin idarî, malî ve sosyal haklarıyla ilgili olarak;

- Mevcut kanunlar ile kanun hükmünde kararnamelerin bütününde değişiklik yapabilecek,

- Sınırsız bir şekilde yeni kanun hükmünde kararnameler çıkarabilecektir. Daha açık bir ifadeyle 4615 sayılı Yetki Kanunu'nun,

- Kaç kamu personelini,

- Kaç kanunu ve

- Kaç kanun hükmünde kararnameyi kapsadığını tahmin etmek bile mümkün değildir.

Çünkü 4615 sayılı Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen kanun ve kanun hükmünde kararnameler, "tahdidi (numerus clausus) değil fakat "tadadi"dir, yani "örnek" olarak zikredilmişlerdir. Üstelik yanıltıcıdır.

Yetki Kanunu'nun "kapsamı" ile ilgili asıl hüküm, anılan fıkranın (1. maddenin ikinci fıkrasının) (f) bendinde yer almaktadır.

Esas Sayısı : 2001/9

Karar Sayısı : 2001/56

Başka bir anlatımla 4615 sayılı Yetki Kanunu'na göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler, (f) bendine göre;

"Diğer Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin memurlar ile diğer kamu görevlilerinin idarî, malî ve sosyal haklarına ilişkin hükümlerinde,

yapılacak değişiklik ve yeni düzenlemeleri kapsar"

Kapsamı böylesine geniş ve belirsiz olan bir yetkinin genel olarak Anayasa'nın ruhuna, somut olarak ise başlangıç kısmının dördüncü fıkrası ile 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı düşeceği gayet açıktır.

Nitekim Anayasa Mahkemesi, aynı mahiyetteki yetki kanunlarını benzer gerekçelerle iptal etmiştir.

Bilindiği gibi 1982 Anayasası'nın yürürlüğe girdiği tarihten bu yana dava konusu 4615 sayılı Yetki Kanunu ile hemen hemen aynı mahiyette olan birçok yetki kanunu çıkarılmıştır.

Mesela:

- 02.02.1984 tarih ve 2977,

•

- 12.3.1986 tarih ve 3268,
- - 12.10.1988 tarih ve 3479,
- - 20.10.1988 tarih ve 3481,
- - 06.6.1991 tarih ve 3755,
- - 24.6.1993 tarih ve 3911,
- - 18.5.1994 tarih ve 3990,
- - 31.8.1996 tarih ve 4183,
- - 27.8.1999 tarih ve 4452,
- - 29.6.2000 tarih ve 4588,
- Sayılı Kanunlar gibi.

Ancak bunlardan 12.03.1986 tarih ve 3268 sayılı Kanun ile haklarında iptal davası açılmamış olan 02.02.1984 tarih ve 2977 sayılı, 27.8.1999 tarih ve 4452 sayılı Kanunlar hariç olmak üzere, diğerlerinin tamamı, Yüksek Mahkeme'nizin, aşağıda belirtilen tarih ve sayılı kararlarıyla iptal edilmiştir:

•

- o 3479 sayılı Kanun: 01.02.1990 tarih ve 64/2 sayılı kararla,
- o - 3481 sayılı Kanun: 06.02.1990 tarih ve 62/3 sayılı kararla,
- o - 3755 sayılı Kanun: 12.12.1991 tarih ve 27/50 sayılı kararla,
- o - 3911 sayılı Kanun: 16.09.1993 tarih ve 26/28 sayılı kararla,
- o - 3990 sayılı Kanun: 05.07.1994 tarih ve 50/44-2 sayılı kararla,
- o - 4183 sayılı Kanun: 02.10.1996 tarih ve 61/35 sayılı kararla,
- o - 4588 sayılı Kanun: 05.10.2000 tarih ve 45/5 sayılı kararla,

Kısaca Anayasa Mahkemesi'nin birçok kararında vurgulandığı gibi:

"TBMM, Bakanlar Kurulu'na önemli, ivedi ve zorunlu durumlarda, somutlaştırılmış belirgin konu, amaç, kapsam ve ilkelerle bu yetkiyi verebilecektir. Yetkinin, Bakanlar Kurulu'nca ivedi ve zorunlu durumun, konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden TBMM tarafından saptanıp, somut durumun belirlenerek verilmesi gerekir.

Verilen yetkinin konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden genel anlam içermesinden ve duraksamalardan kurtararak belli, belirgin hale getirilmesi diğer bir anlatım ile somutlaştırılması; yürürlüğe konulacak KHK'lerin yetki yasası kapsamı içinde kalıp kalmadıklarının, 91. maddede belirlenen yasak alana girip girmediklerinin; önemli, ivedi ve zorunlu bir durum için olup olmadıklarının saptanması yönünden gereklidir." (AYMK, T. 16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28 AMKD, S.29, C.1, s.320)

c) Yetki Kanunu'nun Öngördüğü Konular KHK ile Düzenlenebilecek Konular Değildir:

Anayasa Mahkemesi tarafından sık sık vurgulandığı gibi:

"TBMM Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisini ancak somut konularda, önemli, zorunlu ve ivedi durumlarda kısa süreli olarak verebilir." (AYMK, T.12.12.1991, E.1991/27, K.1991/50)

Anayasa Mahkemesi'nin çok yakın tarihli bir kararında da belirtildiği gibi:

"Niteliği itibariyle uzun süreli ve çok yönlü çalışmayı gerektiren düzenlemeler ivedi ve zorunlu olarak nitelendirilemez" (T.05.12.2000, E.2000/45, K.2000/5, 05.10.2000 tarih ve 24191 2.Mükerrer sayılı R.G.s.60)

Halbuki Yetki Kanunu'nun 1. maddesinde zikredilen konular Türkiye'nin en az 30 yıldan beri tartışılan en kronik ve en ağır problemleridir. Bu tür problemler, ciddi ve yoğun çalışmalarla ancak uzun zaman içinde çözülebilir.

Böylesine önemli problemleri "ivedi durumlar" için çıkarılan "kısa süreli" yetki kanunlarına dayanılarak çözmek mümkün değildir.

Nitekim bu tür problemlerin çözümü için, son 15 yıl içinde birçok yetki kanunu çıkarılmış, bu yetki kanunlarına dayanılarak da yüzlerce KHK yürürlüğe konulmuştur. Ancak bu kanun hükmünde kararnameler ile hiçbir ciddi problem çözölememiştir.

"Önemli, zorunlu ve ivedi durumlar" için verilen yetki kanunlarına dayanılarak çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerden birkaç örnek, (AMKD, Sayı:26, sayfa.107-110'dan);

- 192 sayılı KHK, 2644 sayılı Tapu Yasası'nın 26. maddesine bir fıkra ekleyerek kamu kurum ve kuruluşlarınca açılacak kredilere karşılık teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemlerini resmî senet düzenlenmeksizin kredi sözleşmesine dayanılarak tapu tesciline olanak vermiştir.

- 194 sayılı KHK, 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Yasası'nın değişik 19. maddesinin ikinci fıkrasını değiştirmiş ve intikal eden taşınmazların tescil işleminin veraset ve intikal vergisinin tahakkuku beklenmeksizin yapılacağı kuralını getirmiştir.

- 196 sayılı KHK, 6085 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın kimi maddelerinde değişiklik yaparak iki madde eklemiş ve özellikle sürücü ehliyetnamelerinin verilmesine, vize edilmesine ve ehliyetnamenin geri alınmasına ilişkin hükümler ihdas etmiştir. Ek maddeler hükümleri ile ehliyetname alınmasında bazı yöntem kuralları getirilmiştir.

- 239 sayılı KHK, 1587 sayılı Nüfus Yasası'nın kimi maddelerinde değişiklik yapmış, bu Yasa'ya kimi maddeler ekleyerek, doğum, ölüm, evlenme ve yer değiştirme işlemleri konularında yeni düzenlemeler getirmiştir.

- 240 sayılı KHK, 5682 sayılı Pasaport Yasası'nın kimi maddelerinde değişiklikle iki ek madde ekleyerek giriş ve çıkış kapılarının tesbiti pasaport ve pasaport yerine geçecek vesikaların türlerine bunların koşullarına ilişkin hükümler getirmiştir.

- 242 sayılı KHK, yaz saati uygulaması için Bakanlar Kurulu'nun yetkili kılınmasını öngörmüştür.

- 245 sayılı KHK, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın kimi maddelerinde değişiklik yaparak Milli Eğitim Gençlik ve Spor, Sağlık ve Sosyal Yardım, Ulaştırma, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ve Belediyenin görev ve yetkilerine ilişkin hükümler getirmiş ve il ve ilçe trafik komisyonlarının kuruluşu, Belediye sınırları içinde bulunan karayolu kenarındaki yapı ve tesislerinin yapımı için izin alınması, izin almayanlar hakkında uygulanacak para ve hapis cezasının miktarı, tescil süresi ve bildirme mecburiyeti, satış ve devirlerde noterlerin sorumluluğu (ki burada para ve hapis cezası öngörmüş, araçların karayoluna uygunluğunu ve teknik esasların tesbitine yetkili kuruluşlar, sürücü belgesi için asgari yaşı tesbitine, sürücü kursları sınavları ve sürücü belgesi verilmesi esaslarına ve suç ve cezada tutanak tutmaya yetkili kuruluşlar ile cezanın tahsil usulüne ilişkin hükümler yer almıştır.

- 346 sayılı KHK, 2644 sayılı Tapu Yasası'na bir fıkra ekliyerek tarımsal kredilerde bankalara veya kamu kuruluşlarına teminat gösterilen taşınmazların ipotek işlemlerini düzenlemiştir.

Esas Sayısı : 2001/9
Karar Sayısı : 2001/56

- 247 ve 250 sayılı KHK'ler de, 755 sayılı Gecekondu Yasası'nda değişiklik yaparak bu kanun ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na tanınan hak, yetki ve görevler Belediye veya Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi'ne devir edilmiştir.

- 243 sayılı KHK ile, TRT Kurum Gelirleri Yasası'nda değişiklik yapılarak ücret ödeme tarih ileri bir tarihe alınmıştır.

- 249 sayılı KHK ile, 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Yasası'nda değişiklik yapılarak kurumca aktedilecek sözleşmelerde veya yapılacak işlerde yönetim kurulunun karar verme yetkisi genişletilmiştir.

- 251 sayılı KHK ile, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'nın bir maddesinde değişiklik yapılarak sigortalılara sosyal yardım aylığı bağlanmıştır.

- 252 sayılı KHK, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Yasası'nın bir maddesinde değişiklik yaparak kuruma borçlu bulunan sigortalıların birikmiş borçlarını ödemeleri durumunda gecikme zammı ve faizden doğan borçların erteleneceğine ilişkin hükümler getirmiştir.

- 253 sayılı KHK ile, 5682 sayılı Pasaport Yasası'nda yapılan bir değişiklikle "Ancak yabancı memleketlere gitmeleri mahkemelerce yasaklananlar dışında kalan sanıklara zaruri hallerde İçişleri Bakanı'nın teklifi ve Başbakan'ın onayı ile pasaport veya pasaport yerine geçen seyahat belgesi verilebilir." hükmü getirilmiştir.

- 254 sayılı KHK ile, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları ve 222 sayılı İlk Öğretim ve Eğitim Yasası'nın kimi hükümlerinde değişiklik yapılarak okul binası yapılacak yerlerin ve çevrelerin özellikleri hüküm altına alınmıştır.

- 257 sayılı KHK ile, tescil edilmemiş lastik tekerlekli traktörlerin tescili için bir yıllık süre verilmiştir.

- 262 sayılı KHK ile, 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Yasa'nın kimi maddeleri değiştirilmiştir.

- 273 sayılı KHK ile, 2022 sayılı 65 yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yasa'da değişiklik yapılarak tam teşekküllü hastanenin sağlık kurulu raporu yerine, resmi sağlık kurumlarında görevli bir hekimin vereceği raporun yeterli olacağı hükmü getirilmiştir.

- 277 sayılı KHK ile, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'na üç geçici madde eklenerek işverenlerden kuruma borçlu olanların belli sürede borçlarını faizsiz olarak ödemelerine olanak sağlanmıştır.

- 278 sayılı KHK ile, BAĞ-KUR'a borçlu olanları belli sürede borçlarını faizsiz olarak ödemelerine olanak verilmiştir.

- 284 sayılı KHK, 3096 sayılı TEK Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Yasa'da değişiklik yaparak, tesislerin işletilmesi ve devri ile ilgili hususlarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na yönetmelik çıkarma yetkisi vermiştir.

- 291 sayılı KHK, kimi yasaların madde no.larını değiştirmiştir.
- 316 sayılı KHK, muhafazasına lüzum kalmayan evrak ve malzemelerin yok edilmesini öngörmüştür.
- 323 sayılı KHK ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'na geçici madde eklenerek prim borcunun ödenmesi için ek süre tanınmıştır.
- 326 sayılı KHK ile, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Yasası'nda değişik yapılarak özel öğretim kurumlarının ücretlerinin her yıl Mayıs ayında tesbit ve ilan edileceği hüküm altına alınmıştır.
- 330 sayılı KHK ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nda değişiklik yapılarak Emniyet Genel Müdürlüğü'nün trafik kuruluşlarına verilmiş olan denetim, yönetim ve düzenleme görevlerinin bazı koşullarda belediyeye verilebilmesi öngörülmekte ve sigorta yükümlülüğü ile ilgili hükümler getirilmiştir.
- 334 sayılı KHK, 3167 sayılı Kara Avcılığı Yasası'nda değişiklik yaparak av tezkeresinin süresini beş yıllla sınırlamıştır.
- 336 sayılı KHK ile, kimi yasaların Bakanlar Kurulu'na yetki veren hükümlerinde değişiklik yapılmıştır ki, bu değişiklik 41 yasanın 52 maddesini kapsamaktadır.
- 353 sayılı KHK ile, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına dair hususları yeniden düzenlemiş, işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili mercileri saymış, bu husus için çıkarılacak yönetmeliğe esas olacak kriterleri belirlemiştir.
- 394 sayılı KHK, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Yasası'nın bir maddesinde değişiklik yapmıştır.

5) Anayasa'nın 153. Maddesine Aykırılık:

4615 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. Maddesi Anayasa'nın 153. Maddesine Aykırıdır:

Malumları olduğu üzere;

"Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasında, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organları ile yönetim makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlayacağı öngörülmüştür. Bu kural gereğince, Yasama Organı, yapacağı düzenlemelerde daha önce aynı konuda verilen Anayasa Mahkemesi kararlarını gözönünde bulundurmamak, bu kararları etkisiz kılacak biçimde yasa çıkarmamak, Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilen kuralları tekrar yasalaştırmamak yükümlülüğündedir. Başta Yasama Organı olmak üzere tüm organlar kararların yalnız sonuçları ile değil, bir bütünlük içinde gerekçeler ile de bağlıdır. Kararlar gerekçeleriyle, yasama işlemlerini değerlendirme ölçütlerini içerirler ve yasama etkinliklerini yönlendirme işlevi de görürler. Bu nedenle, Yasama Organı düzenlemelerde bulunurken iptal edilen yasalara ilişkin kararların sonuçları ile birlikte gerekçelerini de gözönünde bulundurmamak zorundadır. İptal edilen yasalarla sözcükleri ayrı da olsa aynı doğrultu içerik ya da nitelikte yeni yasa çıkarılması Anayasa'nın 153. maddesine aykırı olur." (AYMK, T.2.10.1996, E.1996/61, K.1996/35)

Esas Sayısı : 2001/9
Karar Sayısı : 2001/56

4615 sayılı Yetki Kanunu, Anayasa Mahkemesi tarafından daha önce iptal edilen birçok yetki kanunu ile aynı içerik ve niteliktedir.

Anayasa Mahkemesi'nin birçok kararında da belirtildiği üzere:

"Teknik içerik ve kapsam bakımından benzerlik, iptal edilen yasa ile yeniden çıkarılan Yasa'nın sözcüğü sözcüğüne tıpkı olması anlamına gelmez. Çünkü, böyle bir anlayış 153. maddenin son fıkrasını anlamsız ve uygulanmaz kılar." (T.16.9.1993, E.1993/26, K.1993/28, AMKD, S.29, C.1, s.338)

B) 4615 sayılı Yetki Kanunu'nun 2. Maddesinin Anayasa'ya Aykırılık Durumu :

4615 sayılı Kanun'un,

"İlkeler ve yetki süresi" başlığını taşıyan 2. maddesinin "ilkeler" kısmı, (birinci fıkrası), Anayasa'nın yukarıda (1. maddeyle ilgili olarak) zikredilen maddelerine açıkça aykırıdır.

Aykırılık sebepleri, yukarıda, 1. madde sebebiyle yeterince açıklandığı için, burada tekrar edilmeyecektir. Başka bir deyişle, 1. madde için belirtilen Anayasa'ya aykırılık sebepleri 2. maddenin birinci fıkrası için de aynen geçerlidir.

Kaldı ki, 1. madde iptal edilirse ("konu" ile "amaç" ve "ilkeleri" birbirine karıştırmış olan) 2. maddenin de, uygulanma imkanı kalmayacağı için, 2949 sayılı Kanun'un 29. maddesi uyarınca tamamıyla iptali gerekecektir.

C- 4615 sayılı Kanun'un (3.) ve (4.) Maddelerinin Durumu:

4615 sayılı Kanun'un 1. ve 2. maddelerinin iptali ile (3.) ve (4.) maddelerin uygulanma imkanları kalmayacaktır.

Bu sebeple 3. ve 4. maddelerin de, 2949 sayılı Kanun'un 29. maddesi uyarınca, iptal edilmeleri gerekir.""